

גליון שיחת חברים מימי הנחל

י"ז ע"י
איחוד האברכים הצעירים דחסידי ברסלב ירושלים
שע"י "מורשת הנחל"

שבט תשע"ב

גליון ח'

נקודת החבר

צבי אריה מיימון

שלא יטמא השכל העליון ח"ו עכ"ל, וכידוע מהאריז"ל שכל תיקוני השוכבים של הפגם הידוע הם דווקא על קדושת המחשבות זרות והרהורים רעים ח"ו, והעצה היעוצה היא 'זה לעומת זה' למלאות את מוחו במחשבות קדושות.

ואיני מתיימר לעמוד כמוכח בשער, אלא אני כותב את נקודת לבי מה שאני מרגיש בתוכי, שכשרוצים להתחזק יחד בעבודה היום יומית של כל איש ישראלי, ובפרט "ברסלב'ר חסידים" אשר זה כל מהותנו וחיותנו להתקרב להשי"ת ולהתקשר בעזר לרביה"ק, העבודה העיקרית היא לקדש מחשבותינו, כדי שנוכל להגיע לתפלה ולתורה ולעבודת ה'.

וכדי להבין ענין זה בשפת המעשה נביא קצת דיבורים ממכמה ספה"ק בביאור ענין זה. ב'צעטיל קטן' כותב בזה"ל: "בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מטתו ואינו יכול לישון, יהרהר במצות עשה של 'ונקדשתי בתוך בני ישראל'". ובשו"ע בסעיף הראשון כותב הרמ"א ז"ל: "שיותי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים" עכ"ל, ואל יחשוב אדם שהוא רק עבודה של צדיקים.. פוק חזי בספר 'שבחי הר"ן' איך שרבינו הק' עוד בשחר ילדותו עמל הרבה על ענין זה, לציייר במחשבתו שה' עומד לנגדו תמיד.

ולעצם העבודה אעתיק מש"כ הביאור הלכה (בסמ"א ד' ה' הוא כלל גדול בתורה) ז"ל: "הרועה לקיים שוית' כראוי יודרו לקיים מה שכתוב בספר החינוך שיש שש מצוות תמידיות, וכל זמן ורגע שהאדם יחשוב בהן קיים מצוות עשה, ואין קץ למתן שכרן של מצוות. א. שנאמין שיש אלוה אחד. ב. שלא נאמין בשום אלוהים זולתו. ג. ליחדו. ד. לאהבו. ה. ליראה אותו. ו. שלא נסור אחר מחשבות הלב וראיית העיניים, ובוזה מקיים מצות לא תעשה 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם'" עכ"ל. ודברים אלו הם קלים ופשוטים מאד לקיים למעשה, בכל מקום ובכל מצב שהוא,

ה' יזכנו לעבדו באמת בתמימות ובפשיטות כרצון רביז"ל, ובפרט בימי ה'שובב'ים' האלו אשר מסוגל לכל זה ביותר, לתקן מוחינו ומחשבותינו להוציא יקר מזורל, ועי"ז נזכה לפנמיות התפילה להתפלל בכונה כפשוטו, ולהתעלות מעלות רמות בעבודת ה', ונזכה מהרה לביאת משיח צדקינו ובנין בית מקדשינו, ושם נעשה לפניך את קרבנות חובתינו. אמן

"קדושת המחשבה"

כהמשך למה שכתב חברינו היקר ר' חיים צ'צ'יק הי"ו להתעורר בעבודת התפלה, רציתי להוסיף נקודה חשובה שהיא הכרחית מאד בנושא זה והוא: "קדושת המחשבה". וכדאיאתא במושגה (ברכות פ"ה מ"ה): "חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם התפלה", והוא כדי לכוון לבם ומחשבותיהם להתדבק בקונם ע"י התפלה, והיינו שצריך להשקיע בפנימיות העבודה, לשעבד את מוחינו ומחשבותינו לכוון בפירוש המלות, כמבוי בדברי רביז"ל בתו' ע"ג וזלה"ק: "תפלה לשמה הכוונה שיקשר המחשבה אל הדיבור של התפלה בקשר אמין וחזק, וכל השפעת השפע והברכה הוא רק עי"ז, כי עי"ז קישור המחשבה אל התפלה נגמר ונעשה הכלי הנקרא 'אני' שע"י באין כל הברכות והשפע" עכ"ל.

ולעצם העבודה ידוע מרביה"ק ומעוד צדיקים בנושא המחשבה כמובא בתו' מ"ט ז"ל: "ועיקר היצירה היתה בחכמה, ואית' יצירה לטב ואית' יצירה לביש, כמו שאחז"ל 'וייצר' בשני יודין שהם שני יצירי יצר טוב ויצר הרע, היינו מחשבות טובות הם יצר טוב ומחשבות רעות הם יצר הרע, כי עיקר היצר הרע הם המחשבות". ומוסיף רבינו: "שכשחושב מחשבות רעות הוא מטמטם הלב בבחי' 'ערלת לב' ומקלקל את הבריאה, וכשחושב מחשבות טובות בזה נעשה לבו בבחי' 'צור לבבי', ועי' פעולותיו ומידותיו הטובות יתגלה שהוא מקבל עול מלכות שמים שלימה". ובהמשך באות ב' "ועיקר התפילה תלוי בלב, שישים כל לבו עליה שלא יהיה בבחי' 'בשפתו כבדוני ולבו ריחק ממני' ח"ו". ובסוף אות ד' כותב מהרנ"ת בזה"ל: "ורביז"ל קיצר כאן ודיבר הכל ברמז, והעיקר לקיימן כפשוטן לשמור עצמו מאד ממחשבות רעות, כי הם עיקר היצה"ר, ע"כ צריכין לשמור מחשבתו מאד ולהכריח עצמו תמיד לחשוב מחשבות טובות שהם בחי' יצר טוב, ולזכות לעשות עי"ז מעשים טובים ומדות טובות, ולהתפלל בכונה ולעשות תשובה" עכ"ל.

היוצא לנו מכל זה, שההגנה הכי טובה מפני היצה"ר וחילותיו הוא 'מחשבות טובות', וכמו שמוכח בדברי רביה"ק כמה פעמים שהמוח והמחשבות פועלים תמיד יום ולילה לא ישבתו,

וא"כ כל רגע שלא עובדים לקדש את המוח ואת המחשבה אנו נותנים מקום למחשבות זרות ח"ו להיכנס, אשר רק עי"ז בלבד אנו סובלים הרבה בגלות ויסורי עוה"ב, וכתב רבינו בתו' ק"ד ח"ב: "ס'האט א פנים אז מע מוז זיך פון א הרהור זייער היטן", וכדאיאתא ב'צעטיל קטן' של הרה"ק ר' אלימלך מליזענסקי: "ולא יניח ח"ו לשהות המחשבה רעה במוחו

דבר האיחוד

למנוצח על השמינית!!

ב"ה הגליון כבר רואה זו הפעם השמינית!

מה אומר לכם התפעלות!

התפעלתי מאד, כשנכנסתי להיכל הכולל לפני שבועיים במוצ"ק, וראיתי השולחנות המלאים לא רק במעדנים טובים.. [ראה ברכה מיוחדת להאברכים היקרים שהשתתפו בזה] אלא באברכים החברים היקרים, שבאו בהמוניהם להתאחד ולהתחזק יחד בימי השוכבים הקדושים. ושמענו דיבורים נפלאים מאת הרה"ח ר' בנימין זאב קנפלמכר שליט"א. בגודל אמירת תהלים בימי השוכבים"ם.

יעזור ה' שנוכה לסיים את ימי השוכבים"ם כראוי, להתחדש יחד עם העצים ביום הנפלא 'חמושה עשר בשבט', לקיים עצות רביה"ק ביתר שאת.

העורך

סיפורי התקרבות

במדור זה נביא בעזה"ת 'ספורי התקרבות' ממקורבים חדשים גם ישנים, ואנו תפילה שנוכה כולנו להיכנס יחדיו ב'חדר של רבינו' ולקיים את כל אשר יצוה בתמימות.

הרה"ח ר' אברהם שלו' הלוי שישיא שליט"א

בכל משך הזמן ההוא לא היה לי שום שייכות עם אנ"ש, כי פחדתי שלא יתוודע להמשפחה ענין התקרבות שלי, וכך נמשך הדבר עד שנה לאחר נישואין שלי, אז קבעתי שיעור עם הרה"ח ר' שמעון ברי"נ אנשין שליט"א, כשהשיעור הראשון היה בתענית אסתר בספר "אוצר היראה" על פורים, מה שנתן לי פורים אחר לגמרי, בבחינת 'עולמך תראה בחיך'. הוא קישר אותי ללמוד חברותא עם ידידי הרה"ח ר' אברהם ווייצהנדלר שליט"א ולמדנו ביחד גם עם הרה"ח ר' שלום קוט שליט"א (חתנו של הרה"ח ר' משה קרמר שליט"א) ואז התחלתי להבין קצת מהו לימוד בעיון בספה"ק ליקוטי מוהר"ן, וכמובן שבתוך השיעור פתח ר' אברהם הנ"ל את אוצרו הטוב בסיפורי מעשיות ושיחות מאנ"ש מה ששמע מוהר"ח רלוי"צ ז"ל וקביילתי הרבה חיזוק וחיות מזה.

באותה תקופה התחלתי להתפלל בבית מדרשו הגדול במא"ש תפילת שחרית כוונתיקן, והאמת אניגד שהתפילה שם אז היתה בהתלהבות והתעוררות עצומה [ממש וויא אקעסיל], ובפרט כשהתפללו אז בימות החורף למטה ככולל והיה ביהמ"ד מלא ממש על כל גדותיו, התפילה התקיימה אז בקולות ובחיות עצומה, עד כדי כך שבשעה שהחזן סיים ברכת ישתבח ורצה לומר קדיש היו צריכים לדפוק על השולחן כמה וכמה דפיקות חזקות להשקיט את הציבור. אחדות גדול שררה בין כולם והרגישו אור רביז"ל ממש בבית המדרש.

במסגרת התפילות שם ניגש אלי ידידי הרה"ח ר' חיים שלמה רוטנברג שליט"א וקבע אתי שיעור קבוע בכל יום בספרי רביז"ל והראה לי בביתו המון מכתבים שקיבל מאנ"ש בעת שהותו בחו"ל וכו' וכו', היה זה בשנת תש"ס והוא דירבן אותי לנסוע לציון רביז"ל באומן, והיה לי סיעתא דשמיא שאז היה החוק שכל מי אשר מחזיק בדרכו זר מחו"ל, יכולים גם כל ילדי לקבל דרכון כזה, ואכן סידרתי אז דרכון אוסטרי ע"י אבי זצ"ל, וזכיתי לנסוע ברי"ח אייר עם קבוצה של כמה אנשים [ה"ה ר' חיים שלמה הנ"ל והרה"ח ר' א"י מרמלשטיין והרה"ח ר' מנחם לנדסמן והרב מוסקוביץ מב"ב שיחין], ואחרי טלטולים קשים וחקירות שונות ומשונות ברוסיה הגענו למלון בקיב ומשם נסענו כל יום (עם שמירה) למשך כמה שעות להשתטח על ציון רביז"ל [וביחד זכיתי לשהות שם שתיים עשרה שעות], וכמובן גדול ההתעוררות והרהורי תשובה שקיבלתי שם לא ניתן לתאר עלי גליון.

וכשחזרתי משם אז נתוודע לבני המשפחה שלי הסוד הגדול שאני קשור לרביז"ל ואז התחיל רוח סערה חזקה ואכזב"ב (און סי גייט דא נאך האפ...) ואז מגדול הלחץ מהמשפחה נאלצתי לא להמשיך להתפלל בבית מדרשו ולקבוע שיעורים עם אנ"ש, וממש הרגשתי אז שלוקחים חיותי כפשוטו. אבל 'בצר הרחבת לי' שקבלתי בתקופה ההיא המון מכתבי חיזוק מוהר"ח ר' חיים שלמה שליט"א שהיו לי למנחם ומשיב נפש. הדבר נמשך כחצי שנה, אך "לא יכול יוסף להתאפק..." והשי"ת נתן לי כוחות בראל לחזור לכל הנ"ל, ובס"ד נשקטה הרוח סערה לאט לאט עד שבמשך הזמן אף כמה וכמה מבני המשפחה זכו להגיע לציון רביז"ל [ואגב, אבי זצ"ל עבר ניתוח לפני פטירתו, וכאשר התעורר מההרדמה שאל אותו אחד מבני המשפחה: "איך עבר ההרדמה?" ענה לו: "הייתי באומן! לא רק בני אברהם שלום מותר לו לנסוע לשם! רק גם אני!" שאל אותו: "מה ראית שם?" ענה: "ראיתי ארון עם ספרים!" והפלא בזה הוא שאז היתה השנה הראשונה שהוודע העולמי אירגנו את ארונות הספרים בתוך היכל הציון, ולא לקיים פתרונים...]

לא אוכל לסיים בלא לציין את הניגונים היפים של אנ"ש שנשמעו בכל בוקר לאחר התפילה בעת הריקוד ע"י הרה"ח ר' לייב שפירא זצ"ל, וכן השיעור שהיה מוסר בכל יום אחר התפילה בספר המידות בעיון עם כל המראי מקומות של הרב מטשעהרין וכו' והיה לי תענוג וחיות מזה, ויש עוד הרבה להאריך בענין ההתקרבות אבל ידוע מאמר החכם מה שהלב חושק – הפנאי עושק, ואשים קנצי למילין.

ויעזור השי"ת שנוכה לחפש את הרה"ק של רביז"ל בתוך ספריו הק' ובין תלמידיו הנאמנים להתקרב להשי"ת מתוך שמחה ונחת תדירא, ונוכה לביאת גוא"צ בגילה, במהרה יידן אכ"ר.

ואמר רבנו, זכרוננו לברכה, שכל מי שישי' לו יגיעות וטרחות יורגו בתחלת ההתקרבנות להשי"ת, דהיינו שישי' לו מניעות רבות וגדולות, כגון מאביו ואשריו וזוהו או משיא'ר בני אדם שמונעים ומעכבים אותו מאד ומניעות מקדושת קמון ושא"י מניעות ועכובים ובלבולים, שמשטתחים לפניו ומונעים אותו מאד, והוא צריך להתנגע וליטח מאד לשברם, כל אלו היגיעות והטרחות שישי' לו בתחלת ההתקרבנות, הם מוכה גדולה להאדם, כי על - ידי - זה זוכה אחר - כך לקבל הרבה קדושה וטהרה, כי על - ידי היגיעות שבתחלה נעשה הכבלי וכל מה שישי' לו ויתר יגיעות וטרחות וכו' יש לו קלי גדול ביותר לקבל אחר כך בתוכו שפע קדושה וטהרה להתקרב להשי"ת יתברך. (ליקו"מ ח"א סוף תורה קפ"ה)

הייתי בחור צעיר כבן חמיסר, בישיבה בה למדתי היה נהוג שבכל ליל שישי הולכים כל בחורי השיעור אל בית-כנסת קרוב לישיבה בכדי לערוך שם "חבורת ליל שישי". בדרך למקום החבורה היינו עוברים דרך בית הכנסת "בית אהרן" שבשכונת בית ישראל, שם היה הרה"ח ר' בנימין זאב חשין זצ"ל מוסר שיעור ברבים, אשר כידוע היה עיקר משאת חייו להשיב לב בנים לאביהם שבשמים וזכה להציל אלפים אשר היו רחוקים מן היהדות וחזרו על ידו בתשובה שלימה. הרבה מגדולי ישראל התבטאו: "נכון שיש היום המוני בעלי תשובה, אך מי התחיל את תנועת התשובה? הלא הוא הרב חשין זצ"ל! כי הוא התחיל בזמן שהיה צריך 'לשבור קירות', בזמן שאף אחד לא חשב שאפשר לעשות משהו, הוא שבר את החומות האלו שעומדים נגד התשובה".

שיעוריו היו חוצבי להבות אש, ואפילו לב אבן היה נמס ומתעורר לתשובה, אלפים שינו את כל דרך חייהם כתוצאה מדבריו הק', הן אנשים שהיו רחוקים לגמרי מן היהדות, והן בני תורה שזכו להתקרבות חזקה להשי"ת ולתקון הנפש. דבר פלא היו מספרים רבים מאלו אשר זכו להסתופף בשיעוריו: היינו מרגישים כי הרב מדבר בדיוק דברים להם היינו צריכים, בעינינו הטהורות היה מבחין מה צריך לעורר כל אחד, עד כי מדדים היה הואך מדבר לציבור רחב וכל אחד מרגיש שהרב דיבר בשבילו ממש. הרה"ג ר' יעקב ישראל לוגאני שליט"א מספר בערגה כי זוכר הוא בימי נעוריו איך היו הם קבוצה שלימה של בחורים אשר כל השבוע היו משתוקקים מתי יגיע "ליל שישי" ללכת לשיעור של הרב חשין, כי היה מחיה ומזחיק את נפשם בתבערה להתקרב להבורא יתברך. [וראה בזה בספר "צדיקים נסתרים" ח"ב במערכת הרב חשין, יעו"ש]. וגם אני חיכיתי בכליון עינים לליל שישי כדי להגיע להשיעור הנ"ל.

ונחזור לענינו – בחורי ישיבה הרי בקיאים ב'רצוא ושוב'... הבחורים בדרכם היו נכנסים לבית הכנסת "בית אהרן", בוחנים בעין מהירה את הנאספים, כולם נסקרין בסקירה אחת ויוצאים תיכף משם. אך אני נמשכתי להמקום כאבן השואבת [מגנט בלע"ז] והייתי נשאר יושב שם עד סוף השיעור, שברוך כלל נמשך עד השעה שתיים עשרה בלילה ויותר. ובאמת עיקר המשיכה שלי לשם הייתה על עצם ההבטה בפניו המאירות של הרב חשין, שהיו מלאות חן ויראת שמים, וכמ"ש רביז"ל בליקו"מ (ח"א סי' י"ט) שצריך לזכך את הפנים שיוכל כל אחד לראות את פניו בפנים שלו כמו במראה, עד אשר בלא תוכחה ובלא מוסר יתחרט לראות תיכף על מעשיו, רק ממה שיביט בפנים שלו... והרגשה כזו היה לי בשעת שיעורו של הרב חשין זצ"ל, וחשבת בלבי שאם הבית חרושת הנקרא חסידות ברסלב ביכלתה ליצר אנשים כאלו, להביאם למדרגה כזו, הרי זה סימן מובהק שזה מקום טוב, והחלטתי נחושה "פה אשב כי איתיה", (אש"ב ר"ת אברהם שלום ברסלבר...]

והנה בתקופה זו עזרני השי"ת שמצאתי בישיבה בין ערימות ספרים בפניה נידחת ספר ליקוטי מוהר"ן יחיד, וזה היה לי לשלל והרגשתי כאילו רבינו שלחו לי מיוחד עבורי, וכמו מן מצאתי שם ליקוטי תפילות לא מנוקד. כמו כן בהשגחה פרטית היו לי מפתחות מביהמ"ד סמוך לישיבה שבה התקיימו החבורות בכל שבוע, ושם ביילתי השעות לפנות בוקר בהתבודדות ותפילות ולימוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן. וכמובן שלא הבנתי הרבה בזה היות שלא הייתי רגיל למושגים החדשים שראיתי בו, אבל בליקוטי תפילות הבנתי טוב מאד בס"ד ושפכתי שיח מהספר הזה והרגשתי ממש שהנשמה שלי מתכנסת ומתרחצת לאט לאט ע"י אמירת התפילות שבספר, בהמשך מצאתי באוצר הספרים של הישיבה ליקוטי תפילות מנוקד [ש"י"ל ע"י הרה"ח ר' נחמן בורשטיין שליט"א] והיה לי למשיב נפש. גם אינה ה' לידי בביהמ"ד שהייתי מתבודד שם, ספר ליקוטי הלכות כרך ראשון, בו קבעתי שיעור וקביילתי התחזקות עצומה מדברי מוהר"ת זי"ע.

התחזקות והתעוררות בעניין התפילה הראויה

הר"ר יהושע יהונתן דרוק שליט"א

פעם שמו"ע ולא יזכר לעולם שנאבד לו הארנק...

וכן מבואר בכמה מקומות שזה עיקר עבודת התפלה לסלק המחשבות המבלבלין מהכונה הראויה כמו"ש רבינו בתו' מ"ו תנינא, שיש לכל אחד ואחד מסירות נפש בכל יום ויום ובכל שעה, ע"ש שמביא דוגמא מענין התפלה, ע"פ הפסוק 'כי עליך הורגנו כל היום' כי צריך יגיעה ומלחמה גדולה עם המחשבות והבלבולים בבחי' מסירות נפש" ע"ש. גם מסופר בחי"מ שפעם אחת רצה רבינו"ל לאכול יחד עם התלמידים ומוהרנ"ת לא התפלל עדיין תפלת ערבית אמר רבינו"ל שא"א להתנות עליו כי תפלה צריך מסי"נ. וידוע הסיפור המובא ב'סוכבי אור' על ר' נפתלי תלמיד רבינו"ל, שפ"א בשעה שעמד באמצע התפלה באו אנשי החיל לתפוס ילדים לקחתם לצבא, וחטפו איזה ילד יתום ואמרו האלמנה בראותה זאת הרימה בקול צעקה אדירה כדי שיעילו את בנה יחידה. אח"כ כשגמר ר"נ תפלתו באה האשה הזאת להתנצל לפניו על שהפרעה לו באמצע התפלה, והוא לא הבין כלל מה רצונה, מחמת שהיה שקוע בכל כחו בתפלה. וכן מסופר על ר' מנדל שהיה דר בכפר הסמוך לטשערין, פ"א אחת בעת עמדו בתפלה פרצה שריפה גדולה, והוא מגודל דביקותו לא הרגיש כלל בכל הסוכב אותו, עד שהוכרחו להביא כמה ערלים לתפוסם ולהוציאם מביתו.

ולכא"ו אנו מדברים מעבודות גדולות כמו החסידים הראשונים שהיו מגיעים להתפשטות הגשמיים, כמב' בשו"ע. וכ"א שואל: מה כ"ז שייך אלי? הרי אני יודע היטב את מצבי, ואני רחוק מאד מכל זה. אבל הרי רבינו"ל אמר: "ואך ריסן צו די גרעסטע און נישט אראפ פאלן פון די קלענסטע". כי ע"ז שנדבר ונכסוף ונשתוקק למדרגה הגבוהה אזי לפחות נגיע למדרגה הבינונית. ועוד הלא זכינו להתקרב לרבינו"ל שגילה לנו כמה וכמה שיחות ועצות נפלאות להתחזק בענין זה, ונעתיק כמה מהם:

רבינו"ל אמר כמה פעמים שע"פ הרוב א"א לכוון כל התפלה בכונה כראוי רק חלק מהתפלה כ"א כפי בחינתו, כי אית מארי דידין ואית מארי דרגלין, ע"י לקו"מ סי' קכ"א. ובשיחה"ר ע"ה כתב שנראה בחוש שנראה בחוש שאדם אחד מתפלל 'קטורת' בכונה, והאחר מתפלל 'פסוקי דזמרה' בכונה, ע"ש.

גם חזק את אנו"ש בענין זה, שקבלו לפניו ע"ז שהם רחוקים מתפלה כראוי, וחזק אותם רבינו"ל שלא יפלו בדעתם ע"ז כי הלא אצל הרוב כמה זכיה היא אצלו כשזוכה לומר התיבות לבד עד ברוך שאמר, ע"כ ראוי לאדם לנחם את עצמו ולשמוח אשר הוא זוכה עכ"פ לומר כל התיבות, (לקו"מ תנינא קכ"א). עוד שם, שרבינו"ל נתן עצה לאיש אחד שהיה קשה לו מאד להתפלל, שיחשוב שאינו צריך להתפלל רק עד 'ברוך שאמר', כי אולי בגלגול הראשון הוא התפלל בכונה את שאר חלקי התפלה, וע"כ יכניס את כל כחו להתפלל בכונה עד ברוך שאמר, ואח"כ יחשוב אולי צריך לתקן גם החלק מב' שע' ד' ויברך דוד', וכן הלאה. והכלל שלא יתבלבל בתחילת התפלה רק יתאמץ בכל פעם לומר מעט בכונה ואח"כ עוד מעט.

גם מבואר בשיחה ר"ב, שכשאדם רוצה להתפלל מבלבלין אותו בכמה בלבולים, וצריך כמה יגיעות בשעת התפלה, ואפי' אם אינו זוכה לנצח אותם - עצם היגיעה והמלחמה שלוחם איתם זה בחי' 'קרבנות' בחי' 'כי עליך הורגנו כל היום', ע"ש. הרי לנו התחזקות נפלא להתחיל להתפלל כראוי בכונה, לכוון פירוש המילות כפשוטם, ולחשוב כל פעם שהוא מכוין רק קטע אחד וכן ילך הלאה והלאה, ויכניס את כל כחו באלו התיבות שאומרים עתה - לאמרם במתינות ובהתעוררות, בכונת הלב ובהשתפכות הנפש. ואף אם ח"ו לא הלך לו וכמה שניסה להתרכז מחשבתו באותיות התפלה אעפ"כ התגברו הבלבולים והמחשבות זרות אל יפול מזה כלל, כי עצם מה שניסה והשתוקק להתפלל כראוי והשתדל לכוין התבות כדבעי, עצם היגיעה היא בחי' מסירות נפש כנ"ל.

יעזור השי"ת שזוכה להכניס את כל כוחו בתפלה כרצון רבינו"ל שמשם מקבלין עיקר החיות, ולהתפלל כמו שצריך בכל האופנים, הן במתינות מילה במילה ככונה מעות, הן להכניס מחשבתו במה שמוציא מפיו ובכונת המילות, אכ"ה.

וכמובן שא"א לזכות להתפלל במתינות ובכונה כמו שהארכנו כאן, רק כשמתפללין יחד עם אנו"ש בביהכ"נ הנקרא על שמו ז"ל, שמתפללין במתינות כראוי. כמו שאמר לי אברהם ליטאי שבביה"כ ברסלב הוא המקום היחיד שאפשר להגיד גם "עלינו לשבח" מילה במילה...ודל"ל.

ה"ה: סיפר הר"ה ר' ח' משה בורשטיין ז"ל, שפעם אחת עבר איזה יהודי ליד ביהכ"נ דחסידי 'ברסלב' בוורשא, ושמע איך שאומרים 'עלינו לשבח', אמר: "על זה בעצמו כבר מגיע להם שיתנו להם פרנסה!".

כבר אמרו חז"ל שתפילה הם מהדברים העומדים ברומם של עולם ובני אדם מזוללים בה, וזה ידוע לכל באי שערי חסידיות 'ברסלב' כמה הזהיר וחזק רביה"ק בענין התפילה בכח ובכונה, בקול ובהתעוררות, במתינות ובדביקות, כמבואר הרבה בדבריו הקדושים, יכלה הגליון והם לא יכלו כל התורות והשיחות וההלכות בליקוטי הלכות וכו' וכו' בנושא יסודי ועיקרי זה, ואם רק נתבונן קצת בעומק השיחה הידועה שאמר רבינו ז"ל "גאר מיין זאך איז תפילה", כדאיתא בליקוטי מוהר"ן תורה צ"ג שרבינו ז"ל ביאר את ענין המחלוקת שעליו מחמת שכל עסקו הוא תפילה, כי בענין התפילה היה מרבה לדבר עם אנשיו והזהיר מאד להרבות בתפילה והתבודדות, ע"כ בני אדם מזוללים בו ומבזין אותו וחולקין עליו, כי כל עסקו הוא תפילה שהם דברים העומדים ברומם של עולם ובני אדם מזוללים בהם, עכת"ד שם.

וכשנתבונן בדביו זה בעומק הרי הוא עמוק עמוק ביותר, כי ביטוי כזה אמר רבינו"ל רק על עוצם קדושת הראש השנה שלו "גאר מיין זאך איז ראש השנה", ומי לא יתרשם מהשוואה כזו, הרי כל אחד מאנ"ש ודאי יודע קצת מגודל ההפלות הנוראות שגילה רבינו"ל על גודל מעלת הראש השנה שלו שאין דבר גדול מזה, וישעדיקם גמורים היו מאחלים להם ר"ה כמו שאצלי הוא ערב ר"ה, ושכמה שהספר הגנו וספר הנשרף גבוהין עד למאוד מ"מ הראש השנה שלי גדול מזה, ועוד רבות כהנה וכנהה גילויים נוראים ועצומים מתוקף גדולת וקדושת הראש השנה שלו והחוב הגדול לבוא אצלו, וכאן בא רבינו ז"ל ואמר ביטוי שלא מצינו על שום עצה שלו רק על ענין הר"ה ואמרה גם על ענין התפילה "גאר מיין זאך איז תפילה!" וכל מי שרק מתבונן קצת בדביו קדוש זה, ומבין למרחוק עד היכן התפילה היא יסוד היסודות במשנת רבינו"ל כמו שר"ה היא יסוד היסודות. ואחרי הקדמה קצרה זו נבא לבאר קצת בהרחבה כמה דברים יסודיים בענין "תפילה בכח" שלימדנו רבינו"ל.

א. היסוד הראשון של תפילה בכח היא להתפלל במתינות ובהתעוררות כמנהג מעות ממש. ופשוט מאד שמבלי זה לא שייך כלל להיקרא 'תפילה בכח', ומסופר על מוהרנ"ת ז"ל שאחד שאל אותו האם יתפלל במהירות כדי של יכלולוהו המחשבות זרות? ענה לו מוהרנ"ת: אם יתפלל במהירות יכול להתפלל כל התפילה במחשבת זרה אחת. משי"א אם יתפלל במתינות עכ"פ יפסקו המחשבות כמה פעמים באמצע, ויחפץ לפחות אז כמה דיבורים בכונה. ומלבד זאת הרי פשוט לכל בר דעת שאם ידבר עם חבירו וימלא את מילותיו במהירות הבוק אין זה דרך ארץ, וגם חבירו לא יבין כלל מה הוא רוצה. וק"ו בן בנו של ק"ו כשמדבר עם מלך מלכי המלכים הקב"ה שצריך לדבר במורא ובכבוד ראש מילה במילה שתהא נשמעת כל מילה בבהירות.

ב. לכוון פירוש המילות. וזה הרי מפורש בשו"ע - שכבר הזהירנו רבינו לבל לזוז מס"ק כל דהו ממנו - (סי' צ"ח ס"א): "המתפלל צריך שיכוון פירוש המילות שמוציא בשפתיו, ויחשוב כאילו השכינה כנגדו וכו'". ודבר פשוט הוא שאם מאן דהו יתפלל בכל כחו לא יכוין פירוש המילות הרי"ז רחוק מאד מתפילה בכח.

גם אפשר לומר בכונת רבינו"ל על "תפילה בכח", ע"פ מה דאיתא במס' שבת ק"ט ע"ב: "כל העונה איש"ל בכל כחו קורין לו גור דינו", ופרש"י: "בכל כונתו". והתוס' מפרשים ע"פ הפסיקתא שהכונה להתפלל בקול ע"ש. ונראה גם כונת רבינו"ל הוא לשני הפירושים יחדיו, גם להתפלל בכל כחו להכניס כל מחשבתו ולבו באותיות התפילה, וגם עיין בפי' הע"ט - "עצות המבוארות" להרה"ח הנודע ר' שמשון בארסקי ז"ל, שמפרש דברי רבינו בתורה ה' שצריך להתפלל בכל הכחות עד שיגיע הקול אל המח ואז יוכל לכוון ויפשת העקמימות בלב, שהכונה בכל כחו הוא "בכל כונתו" להכניס את כל כחו כדי לשים לב אל דיבורי התפילה ולסלק המחשבות זרות המפריעין אותו.

וכן מבואר גם בסוף תו' ק"ב, שאחד מתלמידיו (כידוע שזה היה הר"ה ק"ר יודל ז"ל) היה לומד קבלה ע"פ ציווי ז"ל, והבין רבינו"ל בדבריו עמו שהוא גם מכוין קצת בכונתו הארצי, והקפיד עליו רבינו"ל מאד, ואמר לו שלא יעסוק עוד בזה רק יכוון פירוש המילות כפשוטו, ע"ש. ומסיים שם: "שעיקר התפלה היא דביקות להשי"ת וכו'", אבל העיקר הוא לכוון פירוש המילות כפשוטו, שזה עיקר התפלה שמתפללין לפני השי"ת על כל דבר" ע"ש.

ובענין הכונה בתפלה יש עוד ענין שמבואר הרבה בדברי רביה"ק והוא סילוק המחשבות זרות המבלבלין בשעת התפילה, כמב' בתו' ל' שכל הבלבולים ומחשבות שחושב האדם, הכל באים דייקא בשעת התפילה. וכמו שסיפר ר' אליהו חיים רוזין ז"ל על איזה פריץ שאבד פעם את ארנקו בפגזתו אחד על אם הדרך, ובעל הפגזת היהודי מצאו ופחד לקחתו שמה יתודע להפריץ ויעניש אותו בחומרה ע"ז. אמרה לו אשתו בחכמה: הרי אינו מתפלל אף

לקדושים אשר בארץ

חקר קברי צדיקים בא"י

שמואל מאיר חשין

יומן קיסריה

יומן מסע שנערך בער"ח שבט דהאי שתא תשע"ב
בשי"ב מוזקר על תולדות המקום ואמיתות המקומות הקדושים שבה

ובכן, מתקדמים לפי הספר "מקומות קדושים וקברי צדיקים בגליל", מנסים להכנס לתוך האתר הארכיאולוגי, אך נתקלים במחסום מאויש... לשווא מועלת הטענה הפשוטה כי לא הארכיאולוגיה המעוררת בנו חלחלה לנוכח חילולי הקברים - היא זו שמעניינת את הברסלב'ר חסידים, ברצונם אך ורק להשתטח על קבר האמורא רבי אבהו השוכן כאן ולהתחנן לפני ה'. הפקיד האדיב מבין לליבם, הוא אף מגלה להם בלחישת כי אם יבואו לאחר השעה 4 אחה"צ תהיה להם האפשרות להכנס חנים אין כסף, אך כעת הוא מוכן להתפשר רק על הסכום, ובמקום לשלם 38 ש"ח הוא מסכים להכניס את הקבוצה במחיר המנימום של 13 ש"ח לאדם.

נו, להגיע שוב אחה"צ לא עלתה על דעתם ח"ו, הרי השתדלו במיוחד להגיע בשעת בוקר מוקדמת וכפי הנשמע אין להגיע לכאן בשעות אחרות מטעמים מובנים, השלישו איפה 'איש כופר נפשו' והרכב שועט לכיוון שפת הים... בהתאם להסברים בספר יורדים ליד הגשר, מתמלאים התפעלות מהחומות העתיקות של העיר, ולקול שאגת גלי הים הרועשים וזחלים על ארבע ומגיעים לקיר חרב, אשר בטבורו מספר אבנים בנויות צבועות בצבע מוכר מאד, צבע תכלת - - -

אלו איפה קברי רבי אבהו ובנו. המקום משרה השראה רוחנית שלא מעלמא הדין, לאחר מספר מזמורי תהילים התקבלה ההחלטה לערוך התבודדות כאן ועכשיו, בין סלעי גולי הים ואלפי הצדפים (מויערקאפ"ן בלע"ז) הנתונים למרמס תחת רגלינו. אכן היתה זו החלטה במקום הנכון, כאשר הצעקות "כל משברין וגליך עלי עברו" נבלעו בקול שאון הגלים והמשברים שהתדפקו לידנו, ואף הצליחו מידי פעם לפרוץ ולהרטיב את הרגלים עד לשד העצמות...

קצת קשה להשתכנע שאכן 'כאן בדיוק' קברותיהם של רבי אבהו ובנו. רק שני מקורות ישנם על מקום זה: האחד הוא רבי יעקב ב"ר נתנאל הכהן שהשתטח על קברות הצדיקים בארץ ישראל בזמן הראשונים. וכך כותב הוא על קיסריה: "ובקיסרי מערה של עשרה הרוגי מלכות, ובמקום שנהרגו יש אבן שיש גדולה הרבה, ולפני פתח מערה של עשרה הרוגי מלכות קבר גוי אחד, בא להם בחלום לכל בני המדינה וזעק לפנייהם: הוציאו אותי כי אין לי תקנה, כי מכין אותי בשבטין של ברזל רתוחין באש. אמר להם כי בואת המערה שנים עשר מלאכים בטליתות, אינן דומין לבני אדם, והיה אותו גוי צייר, לא חששו הגוים, מתו כל הציירים (= כלומר, היות והגוים לא שמעו בקולו נענשו כל בני אומנותו הציירים). ואומרים, האבן הגדולה של שיש, זה היה כסא מלכות של מלך קיסר. ולעולם לא יעלה שום עשב במקום שנהרגו הצדיקים. ובתוך החומה הישנה יש קבר אחד של צדיק ואין יודע מי הוא". הוי אומר: שלשה מקומות ישנם בקיסריה, מערה שבה נקברו הרוגי מלכות (ראה להלן), אבן שיש גדולה במקום שנהרגו (אגב, במסעדה הנזכרת

שעת לפנות בוקר ברחוב מאה שערים. כשעה וחצי לפני נץ החמה וקבוצה של אנ"ש הירושלמים נבלעים ברכב העושה את פעמיו בוריונות לעבר בני ברק לתפילת שחרית כוותיקין בבית המדרש השוכן כבוד במרתף כולל ברסלב רח' אלשיך.

כחצי שעה לפני התחלת התפילה הם מגיעים, המתפללים הקבועים כבר מכירים אותם, זהו חזיון נפרץ עבורם לפגוש את הירושלמים בערב ראש חודש מתפללים איתם "בדרך למירון", כשהמעגל נסגר במירון עצמה כאשר אלו ואלו נפגשים שוב בתפילת יום כיפור קטן בחצות היום...

אמצע פסוקי דמורה, העינים נופלות על הרה"ח ר' שמשון ברסקי שליט"א נכד רבינו"ל, היושב סמוך לארון הקודש. תפילתו נערכת מתוך התלהבות ודבקות כאחד, קשה להאמין שמדובר בזקן בגיל מופלג, את כל גופו הוא מנענע על גבי הסידור, כשפניו לזהות וידיו אף הם 'מתפללים', בבחינת "כל עצמותי תאמרנה" - - -

אחרי התפילה יוצאים בריקוד נלהב, הרב ברמץ משמח את הקהל ומכריז כי היום יש לרקוד יותר לכבוד האורחים הירושלמיים... אחד מוותיקי אנ"ש עונה לעומתו בתודה והריקוד ממשיך ונמשך...

אחרי התפילה הפמליא יוצאת לכיוון צפון כשהפעם מגמת פנינו היא העיר 'קיסריה' השוכנת בין נתניה לחיפה, העיר הרומאית שנקראה על שם הקיסר הרומאי והיוותה את המרכז השלטוני של הורדוס המלך, נזכרת בגמרא כ'צרתה' של ירושלים. הנהג ר' שלמה אהרן הכהן ליפשיץ מסובב את רכבו ברחובות העיירה אור עקיבא הסמוכה, מחפש את דרכו לקיסריה העתיקה, ואחד הנוסעים מצטט את הגמרא במגילה (ו.י): "קיסרי וירושלים, אם יאמר לך אדם חרבו שתיהן - אל תאמין, ישבו שתיהן - אל תאמין, חרבה קיסרי וישבה ירושלים, חרבה ירושלים וישבה קיסרי - תאמין, שנאמר 'אמלאה החרבה' - אם מלאה זו חרבה זו".

סוף סוף רואים בקצה האופק את חורבות קיסריה האדירה, בירת הרומאים בזמן המשנה והתלמוד. ההיסטוריונים מצביעים על המבנה ממול, שעל חורבותיו קיימת כיום מסעדה, שבתוכו ובמרתפיו שכן הכלא הרומאי האיום בו הוחזקו עשרת הרוגי מלכות, ובו הוצאו רבי עקיבא וחבריו להריגה על קידוש השם.

מאידך גיסא, דורות רבים התגוררו כאן יהודים יראים ושלמים, ואף "רבנן דקיסרין" מוזכרים בגמ' כמקבילה ל"רבנן דטבריה" באותה תקופה. בעיקר ידועה קיסריה בתקופת האמוראים, כאשר רבי אבהו איזוה לו למושב את העיר הזו, כאן היה קרוב למלכות והשפיע רבות לטובת עם ישראל. בעת צעידתו הקבועה מבית המדרש לבית הקיסר היו יוצאות לקראתו שפחות הקיסר ומקבלות את פניו במילות השיר: "נשיא בעמו ומנהיג אומתו מנורת המאור ברוך בואך לשלום". (כתובות ז.י). חז"ל אף העידו על פניו שהיו מבהיקות, ואמרו "שופריה דרבי אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו" (ב"ב נח.).

כשכולם אחוזי התפעלות מהפסיפס המרשים, בעל העיטורים המפוארים, שבתוכם היה רשום "מרותא", מה שמעלה בקרב החוקרים את ההשערה שאכן זהו "כנישתא מדרתא דקיסרין" (ירושלמי ברכות פ"ג ה"א) שממנו התפשט מרד היהודים על הרומאים בסוף הבית השני, שבסופו של דבר גרר אחריו את חורבן בית המקדש רח"ל.

ובכן, ממשיכים לכיוון שכונת היוקרה של קיסריה "העדי" שמנה. כאן ישנה מערה אשר בספר מייחס אותה ל"עשרה הרוגי מלכות", כשהמקור היחיד הוא ר' יעקב ב"ר נתנאל הנ"ל, אך הוא אינו נותן שום סימן וגם אינו מציין היכן בקיסריה מצויה המערה, והאמת היא שבקיסריה מצויות הרבה מערות קבורה ומצבות קדומות (ראה בספר הנ"ל בפרק קיסריה). אכן מערה זו - על פי התמונות והמידע הארכיאולוגי - הינה מפוארת ביותר, על הקיר חקוקה מנורת שבעת הקנים ויש בה סימנים של השתטחות בזמנים קדומים, אולם מכאן ועד לביסוס הדבר כאמת מוחלטת הדרך ארוכה. כמו כן אין רמז לאיזה קבר של גוי, או של גויים אחרים במערה זו כפי שרואים בדברי הנוסע הנ"ל.

השכונה נראית יותר כעיר רפאים, בתים חד-קומתיים או דו-קומתיים בלבד, כולם כאחד מוגנים תחת גדרות, שערים אוטומטיים ומצלמות אבטחה לרוב... נפש חיה כמעט לא נראית ברחוב, למעט נביחות כלבים שנשמעות ללא הרף מבעד לדלתות הנועלות. גם כאשר הגענו לרח' ענבר 12, שבחצר הבית אמורה להמצא המערה המיוחסת - לא הצלחנו לחדור אל החצר המוגנת ב'עניים' אלקטרוניות ומגוננת על איזה "עצם בלתי מזוהה" שקשה להבין מה מסתתר במבנה המוזר הזה ולשם מה הוא משמש.

בספר הוא מציין כי כמה יזמים ניסו לבנות במקום בתי מגורים ולא הצליחו מחמת הפסדים כלכליים. אולי זהו ההסבר לתופעה המוזרה שלפנינו. בכל אופן, מוחץ לגדר נאמרו כמה מזמורי תהילים, וגם חלק מפיוט "אלה אזכרה" תוך נסיון לחשב איזה תנאים מעשרה הרוגי מלכות יתכן והם קבורים כאן, היות ועל חלקם ישנם מסורות ברורות אחרות, כמו רבי עקיבא בטבריה, רבי ישמעאל כהן גדול בשזור, רבי שמעון בן גמליאל בכפר כנא, רבי חוצפית המתורגמן בצפת ורבי יהודה בן בבא בשפרעם. הנשואים הם: רבי חנניה בן תרדיון, רבי אלעזר בן שמוע, רבי חנינא בן חכניאי, רבי ישכב הסופר ורבי יהודה בן דמה.

בחצות היום מגיעים לאתרא קדישא מירון, ובהגיע זמן מנחה גדולה הצטרפה קבוצה זו לתפילת יום כיפור קטן עם עשרות מאנ"ש. בשעות אחר הצהריים יוצאים מתוך נייחא למוחין לעיה"ק ירושלים ת"ו, ויה"ר שזכות הצדיקים יגן עלינו אמן.

כמקום הריגת התנאים, אבן השיש הגדולה ככל הנראה לא נמצאת שם, גם לא הצלחתי לבדוק האם גדלים שם עשבים). וכן קבר צדיק בתוך החומה.

המקור הנוסף הוא של רבי יצחק חילו בעל 'שבילי דירושלים' שחי בספרד בסוף תקופת הראשונים, וזה לשונו: "קיסריה היושבת על חוף הים היתה מושב השלטון הרומאי בימי רבי עקיבא, פה נפל הצדיק ההוא חלל בידי העריצים, ועדיין מראים את המקום שבו נידון וכמו כן את הקבר שבו נטמן גופו הקדוש (!) עוד יש בעיר הזאת קברי ר' אבהו ובנו, מקום שני הקברים האלה אינו רחוק מבית הכנסת".

אם נצרך את שני המקורות נמצאנו למדים: בתוך החומה הישנה ולא רחוק מבית הכנסת העתיק של קיסריה, צריכים להיות שני קברים, שהם רבי אבהו ובנו. לאור זאת הלך מחבר הספר ובדק את השטח, הוא מצא שליד בית הכנסת העתיק המצוי במרחק של עשרות מטרים צפונית מכאן, ובו אפילו שרידים ברורים של פסיפס מעוטר מימי רבי אבהו (להשערת הארכיאולוגים) - ישנה חומה עתיקה, אשר מסיבה חפירה עמוקה שנועדה להקשות על האויב להתקרב לחומה עצמה. בקיר החפירה, מול החומה, היו עד לאחרונה שני כוכים, שכלל הנראה נהרסו בשלב כלשהו (בספר מובאת תמונה צבעונית ברורה של הכוכים בשלימותם, ללא הסבר מתי נהרסו, מי הרס אותם ולצורך מה). אי לכך ציין את הקיר שמתחת לכוכים אלו כמקום קבורתם של רבי אבהו ובנו, כאשר "בתוך החומה" הוא מפרש שניתן להסבירו גם כ"סמוך לחומה". (לענ"ד קיר החפירה יכולה גם היא להקרא "בתוך" החומה כפי שהוא נראה במקום).

האמת אגיד, כי קביעת האיזור המוגדר הזה כמקום הקברים, די מתקבל על הדעת לאור המקורות הנ"ל, אולם לציין בדיוק את הכוכים האלו שהיו בעבר, לעניות דעתי אין שום סימוכין על כך, היות ובשני המקורות הללו אין שום רמז כיצד נראים הקברים, חוץ ממיקומם בתוך החומה ולא

רחוק מבית הכנסת. יתר על כן, מעל הקיר משתרע שדה קבורה מוסלמי, בתוכו ניכרים 2 זוגות של קברים שנראים 'מיוחסים'; 2 קברים מוקפים בגדר אבן בנויה, וכן 2 קברים מופרדים נמצאים בקצה החלקה צמוד לשביל היורד לשפת הים. והרי ידוע מהרבה מקומות הקדושים בארה"ק שהמוסלמים עטו אליהם וניכסו אותם לעצמם, וכפי שכבר כתבנו בעבר אודות מסורת זו, ואם כן יתכן שקברי רבי אבהו ובנו נמצאים דווקא כאן למעלה.

כך או כך, השעון מתקדם במהירות, חוזרים לרכב, לא לפני שחוטפים ביקור חפוז בבית הכנסת העתיק של רבי אבהו,

התבודדות בין גלי הים הגועשים

הצר הבנין שעל גבי מערת עשרה הרוגי מלכות (1)

קבר רבי אבהו ובנו

בית הגזים

במדור זה נביא בעז"ה מידי פעם, דברים גנוזים מתולדות ימי אנ"ש לדורותיהם, וכן שיחות יקרים וסיפורים נפלאים שאינם ידועים כ"ב.

המשך: משיחות וסיפורים מגדולי אנ"ש בדורות עברו,
שנמסרו ע"י ידידנו היקר הר"ר יהושע יונתן דרוק הי"ו
אשר שמע מפיו זקני אנ"ש, תשואות חן חן לו.

הדברים נשכחו ממני ברבות השנים, וחבל על דאבדן.

ט. שמעתי מר' מוטל יגליק ז"ל, שלפני עשרות שנים שימש כגבאי ב'קבוצ' בעיה"ק ירושלים ת"ו ב'ראש השנה', פעם אחת נתן עליה להרה"ח ר' אלחנן ספקטור זצ"ל והכריז: 'עמוד הרב ר' אברהם אלחנן בן ר' דוד שלמה. אחרי התפלה ניגש אליו ר' אלחנן ואמר לו בענותותו הרבה: מדוע הכרזת 'הרב'? ענה לו ר"מ: אני זוכר אותך כרב בפולין! כי כידוע היה הרב ואב"ד בעיר 'מאנקביד' שבפולין, והיה גאון עצום סיני ועוקר הרים, מקובל גדול צדיק וחסיד, ועם כל זה העניות שלו היה מבהיל על הרעיון, ענה לו ר' אלחנן: "אל תזכור לנו עוונות ראשונים!".. כ"כ סלד מהכבוד.

י. שמעתי מדודי הרה"ח ר' יהושע יונתן דוב רובינשטיין שליט"א, מה שסיפר הרה"ח ר' שמואל צציק ז"ל, פעם אחת בפסעו לפנות בוקר ב'שוק מא"ש' לעבר בית מדרשינו לתפלת 'ותיקין', עבר ליד 'אתר בניה' ושמע מעומק בור החפירה - שחפרו לעשות שם יסודות לבנין - אחד מברך בדביקות "ברכות השחר" - שלא עשני גוי וכו', והביט בפנים והנה מבחין שהחסיד הוותיק ר' אליהו חיים רוזין ז"ל נמצא שם, הלך מיד לבית המדרש והזעיק כמה אנשים והורידו אליו חבל והעלוהו משם. כששאלו אותו: מה קרה? השיב: שהלך מהמקוה לעבר ביהמ"ד להתפלל, ומפני האפילה לא הבחין בבור ונפל לתוכו, והתחיל לעבוד שם את ה' לומר ברכות וקרבנות וכו', מבלי לאבד עשתונות..

יא. עוד שמעתי מהנ"ל, שסבי רמ"א הולך את ר"ש שפירא במירון למערת בית שמאי ב'חצות הלילה', כשר"ש הולך בעיניים סגורות מפני 'שמירת עינים' כדרכו בקודש. בהגיעם למעלה ההר אמר זקני רמ"א לר"ש: "הסתכלתי למזרח ולמערב לצפון ולדרום מעלה ומטה ואין שום נפש חיה! פקח עיניך וראה 'נפלאות הבורא' איזה נוף מדהים! ענה לו ר"ש ז"ל: "מען קען קיינמאל נישט וויסן פון וואו דער אלטיטשקער וועט אויס וואקסן" (=אי אפשר לדעת אף פעם מהיכן הזקן-היצה"ר- יצין) ולא פתח את עיניו.

ז. שמעתי מדו"ז הר"ר יעקב הלברטל שליט"א, שנתתי עוד בימי ילדותו, ופ"א בחנוכה הבחין ר"ש בילד היתום שהוא עצוב ושאלו: מה קרה? השיב לו הילד: שכל חביריו יש להם 'לאטקעס' (לביבות) ורק לו אין, ולכן הוא עצוב. אמר לו ר"ש: בדיוק שמעתי היום בבית שמכנים לביבות, ואחרי מעריב תבוא איתי הביתה ואתן לך. אולם עד שר"ש הגיע לבית, הילדים כבר גמרו את כל הלביבות ולא נשאר כלום ליענקל'ע היתום, ר' שמואל בראותו זאת החוויר כסיד, והתחנן לפני הילד שימחול לו, כי לא ידע שכבר נגמר הכל. ומאז בכל פעם שפגשו התחנן וביקש שימחול לו אף שמחל לו מכבר, ולא נרגע ר"ש עד שפיצה אותו פעם במשהו אחר. כי כנודע שר"ש עם כל עבודתיו הנוראות היה 'בעל מדות' עצום מאד מאד.

ח. סיפר לי הרה"ח הישיש ר' אהרן חזן ז"ל מב"ב (לא נמנה בין אנ"ש, אבל זכה להסתופף באומן אצל אנ"ש ולהכיר את זקני וחשובי אנ"ש שם כר' אברהם שטערנהארץ, ר"ש ברסקי ור' מתתיהו הכהן ברזסקי וכו', כי שהה שם תקופה של יותר מחצי שנה אצל דודו החסיד הנודע ר' יעקב זיטאמער ז"ל) שהוא היה גר בקצה אחר של אוקריינא רחוק מאד מאומן, ואז הקומוניזם והמשטר כבר התגבר מאד מאד והרסו את כל היהדות, לא הניחו לשמור שבת ויו"ט והכריחו לשלוח לבית הספר הגויי המלא כפירה והרחקה מהיהדות, הרסו כל הבתי כנסיות ומקוואות ות"ת וישיבות וכל דבר שבקדושה, וגם החרדים לדבר ה' פחדו לצאת בריש גלי עם פאות וזקן וציצית וכו' והיו מחביאים הציצית תחת לבושם, וכשהיה ר' אהרן הנ"ל בחור צעיר שלחו אותו הוריו לדודו ר' יעקב זיטאמער באומן. בהגיעו לבית דודו - שהיה כידוע מגדולי העובדים באומן מחבורתו הק' של החסיד השרף הנודע ר' ברוך געצ'ס ז"ל - בפתחו הדלת נבהל ונשתומם לראות את ילדי ר' יעקב מתהלכים בחפשי עם פיאות ארוכות וטלית קטן בפרסה בלי שום פחד ומורא ממלכות הרשעה, מיד בראותו זאת בירך "שהחיינו" בשם ומלכות, שהרי נסע מקצה אחד של אוקריינא עד קצה השני כמעט, ומחזה כזה לא ראה בכל העיירות שסיבב שם רק באומן, כי אנ"ש מסרו נפשם לכל דבר שבקדושה. ועוד הירבה לתאר בחן נפלא את עבודתם הק' של אנ"ש ז"ל בציור חי, אך רוב

התודה והברכה

לכל האברכים היקרים וב"ב שיחיו שטרחו בגופם ובממונם
והשתדלו בעין יפה למען הצלחת 'סעודת המלוה מלכה'
שהתקיימה במוצ"ש ק"ק וארא ה"ה

שמואל ברא"ל שפירא
שמואל מאיר חשין
ואחרון חביב הר"ר חיים כהן הי"ו
'לינת החסד'

לוי יצחק צוקר
יעקב ירבולום
נתן קלצקי
נחמן צוקר

שמואל פרנק
שמואל פוקס
יוסף אריה הכט
מנחם מרדכי פרנקל

יה"ר שיזכו להתקרב לרביה"ק באמת ובתמים וזכות דוד מלכא משיחא יגן בעדם להתברך בכל מילי דמיטב

איחוד האברכים הצעירים

מ'עט' האברכים

ב'סעודה שלישית' אנו זוכים לישב יחד באהבת חברים מופלאה, אבל בל נשכח את אזהרת וקפידת רביה"ק על "מי שהוא חכם בעיניו ואינו מתאמץ לזמר זמירות בשבת", ומצד שני האהבה שרבינו "היה אוהב מאד את העבודות הפשוטות כגון לשיר ולזמר זמירות בשבת". הרי יש לנו ב"ה מספיק זמן לדבר שיחת חברים בשעת אכילת שב"ק שכולו קודש, לקדשו ביתר שאת. (כמובן רק למי שמתפלל מנחה בביהמ"ד...)

הבה נתחזק כולנו בקיום עצות רביה"ק, ובה נזכה לתכלית חיינו בעבודת השי"ת.

בכל חותמי ברכות

א. מ.

לכבוד האברכים היקרים ההולכים בדרך רביה"ק באחדות נפלאה, שלום רב!

ב"ה זכינו שדבר רביה"ק נעשה "שענער און שענער", בפרט אחרי שקמו כמה אברכים ויסדו את האיחוד הנפלא, ופרותיהם ניכר בין האברכים הן בעבודות, הן בעצם האחדות בכל התאספות, וכן ב'סעודה שלישית' בבית מדרשנו הגדול, [אשר כאן המקום להודות לרו"מ כוללנו הרה"ח ר' אפרים נחמן אנשין שליט"א משפיע ראשי דבית מדרשנו הגדול, אשר זכות הרבים תלוי בו בחזקו ובעודדו הענין הנפלא הזה לבא ולהתפלל בבית מדרשנו תמידין כסדרן ובפרט בשב"ק].

אך דא עקא שהבע"ד רואה דבר כזה בעין צרה, ואינו נותן מנוח ומנסה בכל כחו להחריבו, ואפרש שיחתי:

מיט 'כתבי האריז"ל' (-מה אעשה הרי משרוולי בגדיו נשפך ויוצא חתיכות עץ חיים וכתבי אר"י) עכ"ד.

עוד רציתי לציין, בסיפור התקרבות של הר"ר שמואל מאיר חשין שליט"א בסופו מזכיר את הפסוק "יושב בשמים ישחק", והנה האותיות השלישיות שבפסוק זה מרומזו שמו בר"ת והוא: יושב בשמים ישחק אותיות שמי"ח.

וח"ש בברכה והצלחה וכט"ס
א.ש.ש. פניה"ק ירושלים ת"ו

לכבוד מערכת 'מימי הנחל' שלו' וכט"ס!

ראיתי בגליון ז' במדור "בית הגנוזים" מה שהביא בשם המקובל ר' אשר זעליג מרגליות זצ"ל, שאמר על הרה"ח ר' שמואל הורביץ זצ"ל שמדבר תורה ואף אחד אינו מבין אותו כי מדבר דברי קבלה גבוהים וכו', רציתי לציין בענין זה מה ששמעתי מבנו של ר' א"ז הר"ר שלמה אליעזר ז"ל שסיפר לי על אחד ששאל לאביו ר' אשר זעליג, למה הוא מקשיב לשיעורו של הר"ר שמואל הורביץ ז"ל במירון הרי הוא ברסלב'ר וכו', ענה ואמר: "וואס זאל איך טאהן, ס'פאלט איהם דאך ארויס פון ארבל שטיקער 'עץ חיים'".

לקראת שבת לכו ונלכה הכוננו! הכוננו!

לשבת התאחדות והתעלות
יחד עם כלל אברכי אנ"ש דרי ארה"ק
שיתקיים בעז"ה בשב"ק
משפטים - שקלים
באתרא קדישא מירון

להרשמה: ר' שמואל נחמן גודלבסקי 05271-78160
ושאר הנציגים ברחבי הארץ כמו שהתפרסם

משננס אד מרבין נשמחה

הננו להודיע לכלל האברכים היקרים
דרי עיה"ק ירושלים המוקפת חומה מימות יהושע בן נון
שבעז"ה בליל ב' דר"ח אדר הבעל"ט

יתקיים
סעודת ראש חודש
רבתי עם

בבית מדרשנו הגדול
באולמי 'בית צבי'
(מרתפי מרדכי'ע לזוער')

בהשתתפות זקני וחשובי אנ"ש האחדרפנים
והפחות והסגנים

פרטים יבואו

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

שלוחה בזאת לראש חבורתנו היקר מאיר דרכינו
בבהירות נפלאה בדרכי רביה"ק ובקיום עצותיו
הקדושות

הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא שליט"א

לרגל בא בנו היקר

הבה"ח כמר ישראל נחמן נ"י

בברית האירוסין עב"ג תחי'

יתן ה' שובע שמחות באהלו לרוות מלא חפניים נחת
ממנו ומכל יו"ח, להמשיך בפעליו הברוכים לכבוד
רביה"ק מתוך הרחבת הדעת וסייעתא דשמיא.

המברכים מקרב לב

חבורת ליל שני

בסימן טוב ובמזל טוב

מברכים אנו בזאת מעומק הלב את הני תרי צנתרי דדהבא
בראש ובראשונה רו"מ כוללנו הנערץ הפועל ללא ליאות
למען לא יפסוק קול התורה בהיכל בית מדרשינו מחצות
הלילה ועד אחרי תפלת ערבית ומכתת רגליו בגולה
במסירות נפש להמציא טרף לאברכים היקרים העומדים
בבית ה' בלילות ושוקדים על התורה ועל העבודה

ה"ה כש"ת

הרה"ח ר' אפרים נחמן אנשין שליט"א

ראש הכוללים "אורות הנחל"

לרגל השמחה אשר במעונו בבא נכדו היקר

הבה"ח כמר נתן אריה נ"י

בברית האירוסין בשעטומ"צ

בן לחתנו חברינו היקר

הר"ר נחמן שמעון קרמר שליט"א

מחשובי הלומדים בכולל חצות 'אורות הנחל'

עב"ג בת מורינו מאיר דרכינו בעמקי התורה ונתיבותיה
מורה לשואליו דבר ה' זו הלכה מוסר שיעורים רבים
בבהירות נפלאה בבית מדרשינו חובר חיבורים
מחוכמים

ה"ה כש"ת

הרה"ג ר' יצחק רוזנבלט שליט"א

ראש כולל 'עיון ההלכה'

מורה ודאין פעה"ק ירושלים ת"ו

ועוד זאת שניה נברכו בגילה בברכת מזל טובא

בהיכנס בנו היקר כמר נתן יחיאל נ"י

לעול התורה והמצוות בשמחה

וברכותינו נאמנה, יהא רעוא מקדם אבוהון דבשמיא,
שיזכו לרוות מלא חפניים נחת דקדושה משורק זה
ומכל יו"ח, לראותם בונים בית נאמן בישראל ע"פ דרך
רביה"ק, מתוך הרחבת הדעת וסייעתא דשמיא. ויזכו
להמשיך לפאר ולגדל כבוד רביה"ק, להרבות פעלים
לתורה ולתעודה ברב חיי"א ורב הונ"א.

המברכים מקרב לב

לומדי כולל 'אורות הנחל'

ואלה יעמדו על הברכה שהרימו את נדבת לבם עבור הוצאות הגליון

הרה"ח ר' אפרים נחמן אנשין שליט"א

רו"מ הכוללים 'אורות הנחל'

לרגל השמחה אשר במעונו

וכאן המקום לברכו על מסירותו ועידודו לכוללי האברכים
וממנו יתד ממנו פינה לכל פעולות ה'איהוד' הברוכים

וכן נתנדב תרומה

לעי"נ הרה"ח

ר' מרדכי אלעזר רובינשטיין

ב"ר יהושע יהונתן זצ"ל

נלב"ע כ"ג שבט תשנ"ד

הונצח ע"י נכדו הר"ר יהושע יהונתן דרוק נ"י

כל הרוצה לתרום למען הוצאת הגליון בעת שמחה או לעי"נ
יפנה לר' חיים צ'צ'יק הי"ו 05484-85412

ברכת מזל טוב חמה ולבבית לחברי ילדי היקרים:

ר' יצחק

ויסקי

להולדת הבן

ר' יעקב

**אהרן
פלטינק**

להולדת הבן

ר' צבי

**ארי'
מיימון**

להולדת הבת

ר' בן ציון

מנדליאל

להולדת הבן

ר' נתן

**ברמ"ג
אנשין**

להולדת הבן